

Број/Број: 03/1-50-1-7-33 -6с/09
Сарајево/Сарајево: 4. 2. 2009. године

PREDMET: Informacija o Inauguralnoj svečanosti uništenja naoružanja
Veza, akt broj: 01,02,03,03/1,03/11-50-3-109/09

U organizaciji UNDP-a, delegacija Evropske komisije u BiH i Ambasade Švedske, 4. 2. 2009., u krugu tvornice „Vitezit“ u Vitezu upriličena je Inauguralna svečanost uništenja naoružanja.

U ime Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, ovoj svečanosti prisustvovali su: Branko Zrno, predsjedavajući Zajedničke komisije, Ivo Miro Jović, član Komisije, Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni saradnik.

Osnovni cilj ceremonije je obilježavanje početka uništenja malog i lakog naoružanja, projekta koji se realizira u okviru UNDP-ovog Programa kontrole lakog naoružanja u BiH (SACBIH). Drugi osnovni cilj bio je potvrditi ogroman doprinos koje su dale Evropska komisija, u ukupnom iznosu od 2,72 miliona eura, kao i Vlada Švedske u ukupnom iznosu od 160.000 eura, a kao podrška aktivnostima UNDP-a na projektu uništenja malog i lakog naoružanja (SALW-a).

UNDP-ov projekat za kontrolu lakog naoružanja u BiH realizira se u saradnji sa institucijama vlasti u BiH, a s ciljem smanjenja prijetnje za sigurnost ljudi nastale uslijed velike količine nestabilnog malog i lakog naoružanja koja se nalazi u BiH. Projekt se sastoji od tri sljedeće komponente:

1. Jačanje institucionalne sposobnosti kontrole malog i lakog naoružanja;
2. Uništenje malog i lakog naoružanja i
3. Razoružanje.

Svaka od ovih komponenti prilagođena je osiguranju određenih ciljeva, a do danas su Ministarstvo odbrane BiH i UNDP, između ostalog, uništili preko 95.000 komada viška malog i lakog naoružanja, kao i 3.500 tone nesigurne municije.

Pero Džepina, direktor postrojenja „Vitezit“, istakao je da će ovaj projekat, osim što će dovesti do uništenja viška naoružanja, rezultirati i otvaranjem novih 20 radnih mjesta u okviru ove fabrike, čime bi se ljudski kapaciteti u ovom pogonu približili onim prijeratnim. On je, u ime Općine Vitez, dodijelio poklon-plakete rezidentnoj predstavnici UNDP-a u BiH gospođi Christine Mc Nab, šefu odjela operacija III Delegacije Evropske komisije u BiH Constantinu Longares Barriou, N.J.E. Bosseu Hedbergu, ambasadoru Švedske u BiH, gospođici Marini Pendeš, zamjeniku ministra odbrane BiH, te Branku Zrni, predsjedavajućem Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH.

Christine Mc Nab, rezidentna predstavnica UNDP-a u BiH, u svom uvodnom obraćanju posebno se zahvalila predstavnicima Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost BiH, koji su, kako je naglasila, realizaciji ovog projekta dali nemjerljiv doprinos. Projekat je rezultat dobre volje nekoliko međunarodnih institucija, ali ipak, kako je navela, za njegovu realizaciju nije dovoljna samo dobra volja, već i određena finansijska sredstva koja su osigurale Evropska komisija i Vlada Švedske. Vlada Velike Britanije osigurala je stručnjake koji imaju znanje neophodno za ovaj projekat, a na projektu su, također, učestvovali i vlade Danske i Španije. U svom obraćanju zahvalila se na saradnji i drugim međunarodnim institucijama koje se u BiH bave sigurnosnim pitanjima, a u prvom redu predstavnicima NATO-a, EUFOR-a i OSCE-a. Krajnji cilj ovog projekta jeste da se u potpunosti riješi problem skladištenja municije i naoružanja na nesigurnim lokacijama, te da se bh. građanima stvori sigurnije okruženje za život.

Constantino Longares Barrio, šef odjela operacija III Delegacije Evropske komisije u BiH, rekao je da najveći izazov za BiH velika rasprostranjenost zaostalih ratnih sredstava, koji su prijetnja daljnjem razvoju BiH. Naglasio je da je direktna korist od ovog projekta otvaranje novih radnih mjesta unutar postrojenja „Vitezita“, dok indirektna predstavlja život u stabilnijem okruženju u BiH. Svi rizici od neželjenih eksplozija nestabilne municije u BiH natjerali su Evropsku komisiju da izdvoji 2,7 miliona eura kako bi podržala institucija vlasti u BiH da krenu u rješavanje ovog problema, te je izrazio mišljenje da će ovaj projekat dobro uticati na sva daljnja kretanja u BiH. Na kraju je posebno čestitao i zahvalio na podršci u radu na ovom projektu Ministarstvu odbrane BiH i Zajedničkoj komisiji za odbranu i sigurnost BiH, te UNDP-u na njihovom doprinosu i naporima uložnim do sada.

N.J.E. Bosse Hedberg, ambasador Švedske u BiH, rekao je da BiH ima posebno mjesto kada je u pitanju pomoć koja dolazi iz Švedske. Dosadašnja pomoć Švedske u izgradnji institucija vlasti BiH iznosila oko je 40 miliona KM. Većina te pomoći odvija se preko Švedske agencije za razvoj (SIDA) i ona je uglavnom usmjerena na razvoj civilnog sektora. Ipak, Švedska aktivno radi i na pitanjima reforme sigurnosti, ocjenjujući da je upravo sektor sigurnosti ključan kako bi se održala stabilnost države. Ovdje se radi o velikom izazovu, jer je taj izazov veći u postkonfliktnim i zemljama u razvoju, kao što je to slučaj sa BiH, u kojoj je još prisutna ogromna količina nestabilne municije. Naglasio je da fabrika „Vitezit“ predstavlja jedan dobar primjer kakvi se rezultati mogu postići kada na jednom projektu saraduju domaće institucije vlasti zajedno s predstavnicima UNDP-a i drugih međunarodnih organizacija. Ovim projektom bit će obučeni i domaći stručni kadar koji će se baviti uništavanjem malog i malokalibarskog naoružanja. Naglasio je da je njihov fokus usmjeren na izgradnju institucionalnih kapaciteta kako bi se povećala stručnost lica koja će raditi na ovome. On je na kraju naglasio i to da BiH predstavlja još uvijek istinskog i stabilnog partnera u ovom projektu.

Marina Pendeš, zamjenica ministra odbrane BiH, istakla je da Ministarstvo odbrane BiH pozdravlja potpisivanje sporazuma između UNDP-a i „Vitezita“. Navela je da se Ministarstvo odbrane na putu BiH ka NATO-u susreće s problemom viška nestabilne municije i naoružanja, te da bi, s obzirom na kapacitete kojima ovo Ministarstvo raspolaže, Bosni i Hercegovini trebalo 20 godina da sama riješi ovo pitanje. Stoga je istakla svoju zahvalnost UNDP-u, Evropskoj komisiji u BiH i donatorskim zemljama, koji zajedno podržavaju ovaj projekat i zaključila da se samo zajedničkim radom može stvoriti sigurno okruženje u BiH. Izrazila je vjerovanje da je uspjeh ovog projekta samo još jedan u nizu uspjeha UNDP-a kada je uništenje malog i lakog naoružanja u pitanju i da će se BiH u što kraćem roku očistiti od nestabilne municije i naoružanja.

Branko Zrno izrazio je lično zadovoljstvo što prisustvuje ovoj svečanosti, jer je on kao član Zajedničke komisije činio mnogo kako bi ovaj projekat zaživio i kako bi se skratilo vrijeme permanentne opasnosti od nestabilne municije i naoružanja koja je prisutna u BiH. Posebno je pozdravio one koji su najzaslužniji za rad na ovom projektu: rezidentnu predstavnicu UNDP-a Cristine Mc Nab, predstavnike Evropske komisije koji su novčano najviše učinili za ovaj projekat, švedskog ambasadora, gospođicu Marinu Pendeš, zamjenicu ministra odbrane, i posebno Amnu Berbić, voditeljicu ovog projekta i svih projekata na kojima Zajednička komisija sa UNDP-om direktno saraduje i koja je najzaslužnija za ovu saradnju. Ocijenio je da ova inauguralna svečanost ne predstavlja samo otvaranje novih radnih mjesta, već i nastavak rada na jednom mukotrpnom projektu koji će osigurati bolju i sigurniju budućnost svim građanima BiH. Zaključio je da zadovoljstvo svakako treba da postoji i kod lokalne zajednice, što će realizirati ovakav projekat i što će Bosni i Hercegovini pomoći da skрати svoje rokove za rješavanje ovog problema.

Nakon uvodnih obraćanja, prisutni predstavnici domaćih i međunarodnih institucija obišli su skladišne hale fabrike „Vitezit“ u kojima se nalazi nestabilno naoružanje koje je određeno za uništenje, a nakon toga, na otvorenom poligonu u fabričkom krugu, prisustvovali demonstraciji uništenja jednog barutnog punjenja otvorenim plamenom.

Predsjedavajući
Zajedničke komisije
Branko Zrno